

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Miten lait säädetään Suomessa?
2. *Hufvudstadsbladet* totesi pääkirjoituksessaan 4.4.2012 seuraavasti:

On puhuttu ideologioiden kuolemasta, mutta viime vuoden [2011] vaaliyllätyksen tarkastelu nostaa päinvastoin esiin ne vahvat ideologiset perusteet, joiden pohjalta äänestäjät ottavat kantaa. Vastakkaisuudet asettuvat erilaisille akseleille. Niitä ovat vasemmisto–oikeisto, keskusalue–haja-asutusalue, kansallinen itsemääräämisoikeus–kansainväliset liittoutumat, liberalismi–konservatismi, kasvu–ympäristönsuojelu sekä myös asennoituminen kaksikielisyteen.

(käännös: YTL)

Mikael Kosk, Partierna är tvungna att förnya sig, *Hufvudstadsbladet*, 4.4.2012

Pohdi, miten pääkirjoituksessa mainitut vastakkaisuudet ilmenevät nykyisten eduskuntapuolueiden välillä ja niiden sisällä.

3. Tarkastele kotitalouksille maksettavien tulonsiirtojen vaikutuksia kansantalouden, yritysten ja perheiden kannalta.
4. Mitä eroa on vaihto- ja kauppataaseella, ja minkälaiset tekijät vaikuttavat niiden kehitykseen Suomen kansantaloudessa?
5. Mitä eroja avoliitolla, avioliitolla ja rekisteröidyllä parisuhteella on oikeudelliselta kannalta?
6. Eräänä elokuisena päivänä maanviljelijä Pentti Hämäläinen ajoi traktorillaan pelloilta kotiin ja huomasi aidatun metsäalueensa laidassa olevan portin olevan auki. Hän ajoi portista ja näki jonkin matkan päässä pysäköityjä autoja sekä niiden lähistöllä metsälammen rannalle telttoihin leiriytyneen ryhmän. Rannalla oli nuotiotuli, ja yksi poika kalasti lammesta virvelillä. Telttojen vieressä ämpäreissä oli kymmeniä litroja mustikoita. Asiasta suuttuneena Hämäläinen ilmoitti, että ryhmällä ei ole aidatulle alueelle mitään asiaa eikä hänen mailtaan saa poimia marjoja myyntiin. Hän sanoi myös, että portin vieressä oli kieltotaulu, jossa selvästi kerrottiin, että aidatulle alueelle on pääsy kielletty. Paikalle leiriytyneen ryhmän jäsenet ilmoittivat hänelle, että he eivät ole rikkoneet mitään lakia.

Pohdi tapausta oikeudelliselta kannalta.

7. Miten Euroopan unioni toteuttaa aluepolitiikkaa, ja miten Euroopan eri alueiden ääni kuuluu unionin päätöksenteossa?
8. Alla on kolme lainausta, jotka käsittelevät maahanmuuttoa ja monikulttuurisuutta Euroopassa. Vertaile niiden tulkintoja Euroopan maahanmuutto- ja monikulttuurisuuspolitiikasta ja pohdi, millaisena eurooppalaisuus niissä esitetään.

1960-luvulla maamme houkutteli vierastyöläisiä, ja nyt he elävät Saksassa. Huijasimme itseämme jonkin aikaa, kun sanoimme, etteivät he ole tulleet jäädäkseen, vaan lähtevät joskus pois. – – Yritys rakentaa monikulttuurinen yhteiskunta, jossa ihmiset eläisivät rintarinnan ja nauttisivat yhteiselostaan, on epäonnistunut, täysin epäonnistunut.

(käännös: YTL)

Saksan liittokansleri Angela Merkel Saksan maahanmuuttopolitiikkaa käsitelleessä puheessaan lokakuussa 2010.

Valtion monikulttuurisuusopin perusteella olemme kannustaneet erilaisia kulttuureja elämään omilla tavoillaan, erillään toisistaan ja valtavirrasta. Olemme epäonnistuneet pyrkimyksessä luoda näkemys yhteiskunnasta, johon he [eri kulttuuritaustan omaavat henkilöt] tuntisivat halua kuulua. Olemme jopa sietäneet näiden eristyneiden yhteisöjen harjoittamaa käytöstä, joka on täysin omien arvojemme vastaista. – – Sen sijaan että sulkisimme silmämme ääriliikkeiden ideologioilta, meidän on hallituksina ja yhteiskuntina puututtava niihin kaikissa muodoissaan.

(käännös: YTL)

Ison-Britannian pääministeri David Cameron Britannian maahanmuuttopolitiikkaa käsitelleessä puheessaan helmikuussa 2011.

Eurooppa näyttää olevan kollektiivisen muistinmenetyksen vallassa suhteessa omaan lähihistoriaansa. Toisen maailmansodan jälkeisen Euroopan rakennusprojektin pyrkimys on ollut estää valtioiden ajautuminen uusiin vihollisleireihin, mutta yhteistä identiteettiä onkin rakennettu pohjalle, joka sulkee ulkopuolelleen ei-kristityt, ei-länsimaiset maahanmuuttajat. Kansalaisyhteiskuntia uhkaa jälleen jakautuminen. – – Maahanmuuttajat ovat tulleet jäädäkseen, ja on todennäköistä, ettei eurooppalaisuus enää muutaman vuosikymmenen kuluttua voi määrittää nykyisen arvopohjan varaan. Eurooppalainen identiteetti ja kansalaisyhteiskunta tulisi rakentaa universaalien ja demokraattisempien arvojen varaan, ja Euroopan on pyrittävä aktiivisesti kohti solidaarisempaa yhteiskuntaa.

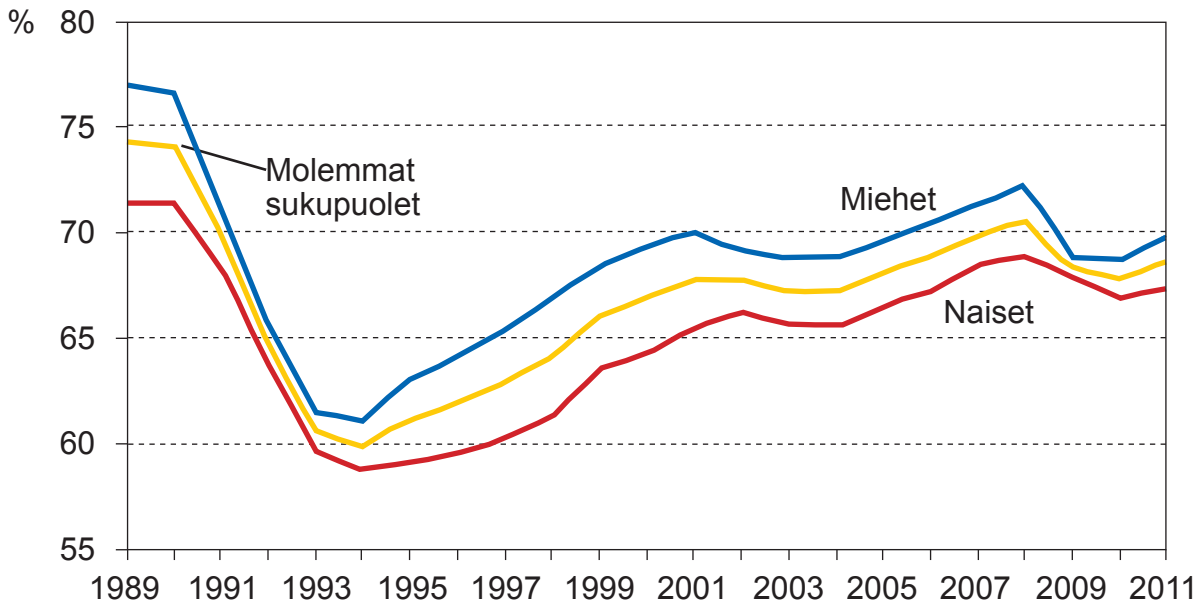
(käännös: YTL)

Amerikkalaisen Yalen yliopiston sosiologian professori Jeffrey Alexander esitelmässään Turun yliopistossa elokuussa 2012.

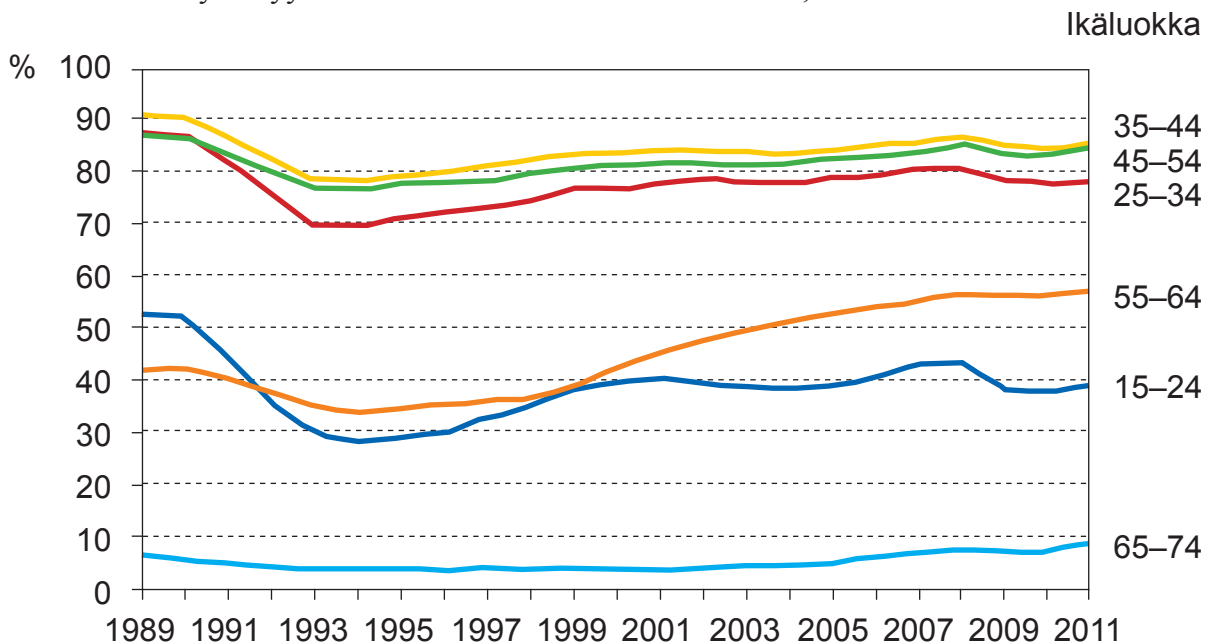
+9. Oheiset kuviot esittävät prosentteina Suomen työllisyysasteen sukupuolen ja iän mukaan vuosina 1989–2011. Kuvion 1 prosenttiosuudet on laskettu 15–64-vuotiaasta ja kuvion 2 prosenttiosuudet 15–74-vuotiaasta väestöstä.

- Miten työllisyys on vaihdellut eri väestöryhmissä vuosina 1989–2011? (2 p.)
- Mitkä syyt selittävät työllisyysasteen muutosten eroja väestöryhmien välillä kyseisenä aikana? (3 p.)
- Miten valtio pyrkii edistämään eri väestöryhmien työllisyyttä? (4 p.)

Kuvio 1. Työllisyysasteet sukupuolen mukaan vuosina 1989–2011, 15–64-vuotiaat, %

Kuvio 2. Työllisyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2011, %

- +10. Alla oleva taulukko kertoo Espanjan, Kreikan ja Saksan kansantalouksien velan ja sen koostumuksen prosentteina maiden bruttokansantuotteesta vuonna 2011. Myös oheiset sitaatit koskevat Euroopan velkakriisiä.
- Erittele taulukon pohjalta kyseisten kansantalouksien velkarasitusta ja sen rakennetta. (3 p.)
  - Vertaa sitaattien näkemystä velkakriisin luonteesta ja arvioi niiden osuvuutta taulukon tietojen kannalta. (3 p.)
  - Miten Euroopan unioni on pyrkinyt ratkaisemaan velkakriisiä? (3 p.)

	Espanja	Kreikka	Saksa
Koko kansantalouden velka prosentteina bruttokansantuotteesta	363	267	278
- valtionvelka	71	132	83
- rahoituslaitosten velat	76	7	87
- muiden yritysten velat	134	65	49
- kotitalouksien velat	82	62	60

Hufvudstadsbladet 8.7.2012/McKinsey Global Institute. Taulukon prosenttiluvut sisältävät pyöristyksiä, ja siksi sarakkeen ylimmän rivin lukema voi poiketa sarakkeen muiden rivien summasta.

Eurovaltioiden velkakriisi on perustaltaan pankkikriisi, erityisesti saksalaisten ja ranskalais-ten pankkien kriisi. Rahaa säästyy, kun hoidetaan suoraan kriisin aiheuttajia eikä sen seurauksia.

Kansantaloustieteen professori Matti Pohjola, *Helsingin Sanomat* 1.9.2012

Euroalueen velkakriisiin ei ole yhtä ratkaisua. Pankkijärjestelmää vakauttamalla ei ratkaista valtioiden rahoituskriisiä. Sillä ei paranneta kriisivaltioiden kilpailukykyä eikä tueta vientiin perustuvaa talouskasvua.

Nordea-pankin pääekonomisti Roger Wessman, *Helsingin Sanomat* 1.9.2012